

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

พฤษพร เกียรติเกริกไกร* บุษยสิทธิ์ พงษ์พิจิตร* พิรารวรรณ เนื่อทอง**
สุธินี วัฒนโกศาสิน** พงุทัย พานแก้ว** ภาสวิชญ์ ดิษยบุตร*

วันตอบรับ 30 พฤษภาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี โดยเก็บข้อมูลในนักศึกษากลุ่มดังกล่าว ที่ถูกสุ่มด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะคล้ายกัน และมีจำนวนตามวิธีคำนวณของทาร์โร ยามาเน่ จำนวน 297 คน แบบสอบถามที่ใช้ผ่านการทดสอบดัชนีความสอดคล้อง และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแล้ว ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ ทศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพช่องปาก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 42.80, ร้อยละ 47.50 และ ร้อยละ 44.80 ตามลำดับ) มีความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรปรับปรุง (ร้อยละ 45.45) ปัจจัยทั้ง 3 ประการ สัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสาขาที่เกี่ยวข้องและนักกีฬาต่อไป

คำสำคัญ ความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก, ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน, นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

*อาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชาทันตสาธารณสุข วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี

**นักศึกษาลัทธิศาสตร์สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุข วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี

ติดต่อ: พฤษพร เกียรติเกริกไกร, nooorn_13@hotmail.com

Factors Associated With Intention According to Theory of Planned Behavior of Oral Hygiene Care Among Students in The Institute of Physical Education Chonburi

Prudsaporn Kiatkroekkrai* Bussayasit Pongpichit* Pirawun Nuetong**
Sutinee Wattanapokasin** Poruethai Pankaew** Passawit Disayabutr**

Received Date 30 May 2020

Abstract

This was a cross-sectional descriptive study to verify factors associated with intention of oral hygiene care among students in the Institute of Physical Education Chonburi Campus. The 297 samples were selected by multi-stage randomization from resemble students. Sample size was calculated according to Taro Yamane formula. Research instruments were questionnaires verified content validity and reliability. Research results displayed that participants had attitude toward the oral health care behavior, oral health care subjective norm and perceived oral health behavioral control were mainly (42.80%, 47.50% and 44.80%, respectively) at moderate level. Majority of participants (45.45%) had poor level of oral health care intention. Attitude toward the oral health care behavior, oral health care subjective norm and perceived oral health behavioral control were significantly correlated with intention of oral health care at 95% of confidence level (p -value < 0.05). Most of samples had all 3 factors according to theory of planned behavior at moderate level. They also significantly correlated with intention of oral hygiene care. These research results are expected to provide information to the athlete students and associated-dental health care providers. This could be assured to them for planning appropriate activities to promote intention of oral health care for athlete students.

Keywords Intention of Oral Hygiene Care, Theory of Planned Behavior,
Students in the Institute of Physical Education Campus

* Instructor at the Faculty of Public Health and Allied Health Sciences,
Sirindhorn College of Public Health Chonburi

** Bachelor's degree students of Public Health Program, Department of Dental Public Health,
Sirindhorn College of Public Health Chonburi

Contact: Prudsaporn Kiatkroekkrai, nooorn_13@hotmail.com

บทนำ

ปัญหาทันตสุขภาพเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ โดยเฉพาะโรคฟันผุ ฟันสึกกร่อน และโรคเหงือกอักเสบ ซึ่งเป็นโรคที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทุกข์ทรมานส่งผลกระทบต่อสภาวะสุขภาพอนามัย นอกจากนี้ในประเทศไทยปัญหาทันตสุขภาพยังทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทั้งในระดับบุคคลและระดับส่วนรวม ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ 2556 จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (2555) รายงานว่า รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณเพื่องานทันตกรรมส่งเสริมป้องกันถึงกว่า 1,300 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อใช้จ่ายในการบรรเทาและแก้ปัญหาทันตสุขภาพ จากหลักฐานงานวิจัยจากการสำรวจสุขภาพช่องปากนักกีฬาที่ประเทศอังกฤษ พบว่านักกีฬามีอาการฟันผุจำนวนมาก มีสุขภาพช่องปากอยู่ในขั้นแย่ (Needleman, 2013) มีฟันผุและมีโรคในช่องปากที่ไม่ได้รับการรักษา อันส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต การฝึกซ้อมและความสามารถในการเล่นกีฬา นอกจากนี้ Needleman และคณะ (2016) ได้ทำการศึกษาค้นพบว่า นักกีฬาฟุตบอลจำนวน 187 คนพบว่า ร้อยละ 90 มีสุขภาพช่องปากอยู่ในขั้นแย่ มีฟันผุ ร้อยละ 37 มีฟันสึกกร่อนร้อยละ 53 มีโรคเหงือกอักเสบมากกว่าร้อยละ 80 โรคปริทันต์อักเสบแบบผันกลับไม่ได้ชนิดปานกลางถึงรุนแรงร้อยละ 5 เกิดความรำคาญจากโรคในช่องปากร้อยละ 45 และมีผู้ได้รับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตร้อยละ 20 อีกทั้งมีนักกีฬาถึงร้อยละ 7 ได้รับผลกระทบจากสุขภาพช่องปากที่ไม่ดีต่อการฝึกซ้อมและความสามารถในการเล่นกีฬา นอกจากนี้นักกีฬายังได้รับผลกระทบอย่างมีนัยทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับฟันผุ ความเจ็บปวดในช่องปาก ประวัติเหงือกบวมหรือติดเชื้อจากฟันคุดและเสียวฟันจากฟันผุและฟันสึกกร่อน ปัญหาเหล่านี้ อาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพอื่นๆ ที่ร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของนักกีฬา

นักกีฬาและผู้ฝึกสอนกำลังกายมักไม่สามารถหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มเกลือแร่ที่มีส่วนผสมของน้ำตาลและกรด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอันจะนำไปสู่ฟันผุและการสึกกร่อนของฟัน ฟันผุเกิดจากเชื้อจุลินทรีย์ที่ย่อยน้ำตาลบนผิวฟันแล้วปล่อยกรดออกมาทำลายฟัน (Kleinberg, 2002) ส่วนฟันสึกกร่อนเกิดจากความเป็นกรดจากอาหารหรือกรดจากทางเดินอาหารผ่านการคลื่นไส้อาเจียน (Hattab & Othman, 2000) ซึ่งสอดคล้องกับหลักฐานงานวิจัยของ Stefański (2013) ที่พบความแข็งแรงของฟันลดลงเมื่อบริโภคเครื่องดื่มสำหรับการออกกำลังกายทั้งชนิดของเหลวพร้อมดื่ม และชนิดผงละลายน้ำ และเครื่องดื่มสำหรับการกีฬาจะทำให้ฟันสึกกร่อนมากกว่าน้ำแร่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Hooper, 2005) และยังสอดคล้องกับหลายงานวิจัยที่พบว่าเครื่องดื่มสำหรับกีฬาที่ผสมน้ำตาลสามารถก่อให้เกิดฟันผุได้ (Borg, 1987; Bibby, 1975; Birkhed, 1984; Newbrun, 1979) นอกจากนี้ จากงานวิจัยยังพบว่า การออกกำลังกายเพิ่มการไหลย้อนกลับของน้ำย่อยที่มีฤทธิ์เป็นกรดจากทางเดินอาหารเข้าสู่ช่องปากโดยขึ้นอยู่กับรูปแบบของการออกกำลังกายหรือเครื่องดื่มที่บริโภคระหว่างการออกกำลังกาย การไหลย้อนกลับดังกล่าวทำให้เกิดฟันสึกกร่อนได้ (Peters, 2000)

การดูแลสุขภาพช่องปาก อาศัยความร่วมมือจากทั้งตนเองในการดูแลทำความสะอาด การเลือกรับประทานอาหาร และการสนับสนุนจากสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อและทันตบุคลากร หากละเลยองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่ง อาจก่อให้เกิดปัญหาทางทันตสุขภาพได้ เช่น พฤติกรรมการไม่ทำความสะอาดช่องปาก พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพช่องปาก พฤติกรรมการไม่ไปพบทันตบุคลากร เป็นต้น (จันทร์เพ็ญ 2560) จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ Ajzen (1991, 2012) เป็นทฤษฎีที่สร้างขึ้นเพื่อทำนายพฤติกรรมของบุคคลจากความตั้งใจ การที่บุคคลจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต้องเกิดจากความตั้งใจ ดังนั้น พฤติกรรมของมนุษย์จึงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ นอกจากนี้ปัจจัยที่ควบคุมพฤติกรรมประกอบด้วยปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ข้อมูล ทักษะ ความสามารถ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ เวลา โอกาส และการขึ้นกับผู้อื่น โดยการขาดโอกาสและการคล้อยตามผู้อื่น

มักจะนำไปสู่การเปลี่ยนความตั้งใจ ความตั้งใจเชิงพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) คือ ทักษะต่อการกระทำพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior) ปัจจัยทางสังคม (Social Factor) คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms) ปัจจัยควบคุม (Control Factor) คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control)

จากข้อมูลและทฤษฎีที่กล่าวมาคณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากของทั้งนักกีฬาผู้ที่ออกกำลังกาย และผู้ที่มีความรู้ด้านการดูแลและสร้างเสริมสุขภาพ จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตบุคลากรกีฬา ด้านพลศึกษา สุขศึกษานันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การจัดการกีฬา มุ่งเน้นการส่งเสริมบุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ให้มีประสิทธิภาพ มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา สร้างบุคลากรให้เป็นนักกีฬาทีมชาติ ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ ผู้ตัดสินกีฬาระดับต่างๆ การเรียนการสอนในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี มีการสอนการดูแลสุขภาพร่างกาย และการดูแลสุขภาพช่องปากเบื้องต้นอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการดูแลสุขภาพช่องปาก เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์กิจกรรม หรือจัดทำโครงการได้เหมาะสม อันจะส่งผลต่อสุขภาพช่องปากที่ดีของทั้งนักกีฬา ผู้ที่ออกกำลังกาย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม) ที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่งแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี การวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จาก คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ระดับวิทยาลัย วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี เลขที่ 21/61 รับรองเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2561

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ชั้นปีที่ 1-4 ภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2561 จำนวน 832 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างตามวิธีของ ทาโร่ ยามาเน่ (1967) โดยใช้ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเพื่อชดเชยกลุ่มตัวอย่างที่อาจสูญหาย ทำให้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 297 คน จากนั้น ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากแต่ละหลักสูตรและชั้นปี โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยและออกจากการวิจัยดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัย

- นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2561
- นักศึกษาที่ยินยอมเข้าร่วมทำแบบสอบถาม

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัยออกจากการวิจัย

- นักศึกษาที่ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ครบถ้วนตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปาก จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก จำนวน 13 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก มีจำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามได้ถูกตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC) (บุญธรรม, 2560) และปรับแก้ข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนได้ดัชนีมากกว่า 0.5 ขึ้นไปทุกข้อ นอกจากนี้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วยังถูกนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อหาค่าความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) แล้วเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ซึ่งค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.2

เกณฑ์การตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง อาศัยการวัดตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's Scale, 1961) ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) กำหนดให้เลือกตอบได้ 5 ระดับ

เกณฑ์การพิจารณาระดับทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก แบ่งเป็นช่วงคะแนนจากค่าเฉลี่ยแบบอิงกลุ่มตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 2006)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลถูกวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา โดยสถิติที่ใช้คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก ของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ สเปียร์แมน (Spearman's Rank Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยให้ความเชื่อมั่นในระดับ ร้อยละ 95 เป็นเกณฑ์ในการยอมรับ หรือปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชลบุรี จำนวน 297 คน ตอบแบบสอบถามครบถ้วนทุก คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการดูแลสุขภาพช่องปาก
3. ความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนกับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 (ต่อ) จำนวน ร้อยละ และข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
วิทยาเขตชลบุรี (n = 297)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	205	69.02
หญิง	92	30.98
อายุ		
18 ปี	26	8.75
19 ปี	71	23.91
20 ปี	74	24.92
มากกว่า 20 ปี	126	42.42
ชั้นปีการศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	101	34.01
ชั้นปีที่ 2	78	26.26
ชั้นปีที่ 3	58	19.53
ชั้นปีที่ 4	60	20.20
สาขาวิชาที่ศึกษา		
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ		
สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย	59	19.87

ตารางที่ 1 (ต่อ) จำนวน ร้อยละ และข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
วิทยาเขตชลบุรี (n = 297)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
คณะศิลปศาสตร์ สาขาการจัดการกีฬา	58	19.53
คณะศิลปศาสตร์ สาขานันทนาการและการท่องเที่ยว	45	15.15
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา	135	45.45

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี จำนวน 297 คนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 69.02 นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 20 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 42.42 นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 34.01 และสาขาวิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่คือคณะศึกษาศาสตร์ สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45

ปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตาม แผนในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี (n = 297)

ปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในการดูแลสุขภาพช่องปาก	จำนวนคน (ร้อยละ) ในระดับ			Mean (SD)
	ควรปรับปรุง	ปานกลาง	ดี	
ทัศนคติ	121 (40.70)	127 (42.80)	49 (16.50)	3.44 (0.57)
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	106 (35.70)	141 (47.50)	50 (16.80)	3.51 (0.58)
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	132 (44.40)	133 (44.80)	32 (10.80)	3.32 (0.53)

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 และระดับดี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 คะแนนเฉลี่ยทั้งหมดได้เท่ากับ 3.44 คะแนนเฉลี่ยที่มากที่สุดเท่ากับ 4.86 คะแนนเฉลี่ยที่น้อยที่สุดเท่ากับ 2.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.57

ผลการศึกษาระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการดูแลสุขภาพช่องปากอยู่ที่ระดับปานกลาง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาอยู่ในระดับควรปรับปรุง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 และอยู่ในระดับดี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 คะแนนเฉลี่ยทั้งหมดคือ 3.51 คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 2.33 คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 5.00 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58

ผลการศึกษาระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากอยู่ที่ระดับปานกลาง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมาอยู่ในระดับควรปรับปรุง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 และอยู่ในระดับดี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 คะแนนเฉลี่ยทั้งหมดคือ 3.32 คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 2.23 คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.92 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53

ความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละ ของแต่ละระดับของความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี (n = 297)

ระดับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก	จำนวน	ร้อยละ
ระดับควรปรับปรุง	135	45.45
ระดับปานกลาง	119	40.07
ระดับดี	43	14.48
รวม	297	100.00

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาระดับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากอยู่ที่ระดับควรปรับปรุง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาอยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 40.07 และอยู่ในระดับดี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 14.48 คะแนนเฉลี่ยทั้งหมดคือ 3.27 คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ 2.11 คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ 5.00 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนกับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ ทักษะคิด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี (n = 297)

ปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน	Mean	SD	r _s	p-value
ทัศนคติต่อพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปาก	3.44	0.57	0.62	.000 *
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการดูแลสุขภาพช่องปาก	3.51	0.57	0.61	.000 *
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก	3.32	0.53	0.69	.000 *
ความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก	3.27	0.63		

*p-value < .05

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนกับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากพบว่า ทิศนคติต่อพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการดูแลสุขภาพช่องปากมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมน เท่ากับ 0.62, 0.61 และ 0.69 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนกับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ผลการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน สัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยด้านทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก อาจเป็นเพราะสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพเบื้องต้นอยู่แล้ว จึงทำให้นักศึกษามีความรู้และมีทัศนคติในการดูแลสุขภาพช่องปาก ซึ่งทัศนคติต่อพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษามีความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991)

ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก อาจเป็นเพราะนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่มีความสนใจดูแลตนเอง เพื่อสร้างความมั่นใจ สร้างบุคลิกภาพที่ดี และต้องการเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันการพลศึกษา จะมีโอกาสได้ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับกลุ่มเพื่อน เพื่อนจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเป็นกลุ่มอ้างอิงให้เกิดพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปาก นอกจากนี้ ความต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน จึงก่อให้เกิดการปฏิบัติที่เลียนแบบพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากจากกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ ทำให้นักศึกษาเกิดความตั้งใจคล้อยตามการดูแลสุขภาพช่องปากทั้งในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งนักศึกษอาจคล้อยตามเพื่อนทั้งเพื่อนร่วมชั้นเรียนและเพื่อนร่วมทีมกีฬา ที่จะไม่สนใจดูแลสุขภาพช่องปาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่ต้องรีบไปซ้อมกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) ที่กล่าวไว้ว่า การขาดโอกาสและการคล้อยตามผู้อื่นมักนำไปสู่การเปลี่ยนความตั้งใจ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษาเปลี่ยนความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้รับการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพเบื้องต้นจากสถาบัน ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจว่าตนเองสามารถดูแลสุขภาพช่องปากได้ถูกวิธีพอสมควร อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้กลับพบว่าระดับ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงควรปรับปรุง เมื่อดูจากผลการตอบข้อคำถามที่นักศึกษาตอบในแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาบางรายไม่สามารถดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองได้เมื่อเกิดอาการผิดปกติ และนักศึกษาบางรายไม่มั่นใจว่าจะสามารถเลิกรับประทานขนมหวานได้ ซึ่งการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษามีความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากที่ดีตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี มีความตั้งใจในการดูแลสุขภาพในช่องปากอยู่ในระดับควรปรับปรุง (45.45%) แม้ว่าสภาพแวดล้อมโดยรอบของสถาบันพลศึกษาจะมีสถาน

บริการทางทันตกรรมที่เข้าถึงได้ง่ายและสะดวก แต่นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเคี้ยวเคี้ยวซึ่งมีส่วนประกอบหลักเป็นน้ำตาล จากการสอบถามนักศึกษาพบว่า นักศึกษาใช้เวลาในการฝึกซ้อมกีฬาหรือออกกำลังกายเป็นส่วนใหญ่ หลังจากเหน็ดเหนื่อยจากการซ้อมกีฬาหรือออกกำลังกายมักจะละเลยการดูแลสุขภาพช่องปาก และนักศึกษาส่วนใหญ่มักจะมุ่งเน้นความตั้งใจในการพัฒนาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง แต่ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะตั้งใจดูแลสุขภาพช่องปากให้ดีควบคู่กันไปด้วย

การศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ ทักษะติดต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) เป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (1991) ที่กล่าวว่าถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม มีการรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญกับตนเองต้องการหรือไม่ต้องการให้ตนกระทำพฤติกรรม มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม จะเกิดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมลักษณ์ แสงสัมฤทธิ์สกุล (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมดูแลสุขภาพในช่องปากของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพในช่องปาก การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถ มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพในช่องปากโดยส่งผ่านความตั้งใจในการดูแลสุขภาพในช่องปาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐวุฒิ โนนเกา และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทำความสะอาดช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ทักษะติดต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก ตัวแบบด้านทันตสุขภาพจากผู้ปกครองรวมถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการแสดงพฤติกรรมดูแลทันตสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมทำความสะอาดช่องปาก

ผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศ ได้แก่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Zetu และคณะ (2014) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง เพศกับการมีปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก โดยผลการวิจัยพบว่า เพศชายมีทัศนคติเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อความตั้งใจในการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก ในขณะที่เพศหญิงมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวกำหนดความตั้งใจ และทั้ง 2 เพศมีการรับรู้ความสามารถเชิงพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อความตั้งใจในการพัฒนาพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dumitrescu และคณะ (2011) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แบบจำลองของปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อใช้ทำนายความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากในนักศึกษาแพทย์ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปาก และเมื่อวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model Analysis) พบว่าปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถเป็นตัวทำนายความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Buunk-Werkhoven และคณะ (2011) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของชาวดัตช์ และยังสามารถทำนายพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ สามารถทำได้หลายประการ เช่น ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม พบว่า ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรับรู้ว่าคุณค่าตนเองสามารถลดพฤติกรรมบริโภคอาหารหวานได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจจัดกิจกรรมหรือสิ่งแวดล้อมที่ลดการจำหน่ายหรือรณรงค์การรับประทานอาหารหวาน สำหรับด้านความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักศึกษา พบว่า ข้อคำถามที่มีคะแนน

เฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ตั้งใจจะไปพบทันตแพทย์เมื่อมีอาการปวดฟันเท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีกิจกรรมสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างถูกวิธีให้กับนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

นักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี มีปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ ทักษะคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม การดูแลสุขภาพช่องปากส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมีความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากส่วนใหญ่อยู่ในระดับควรปรับปรุง โดยปัจจัยตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการดูแลสุขภาพช่องปาก รวมถึงเพิ่มการตรวจและบันทึกสภาวะสุขภาพช่องปากของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ทั้งในรูปแบบ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง หรือศึกษาต่อเนื่องในระยะเวลาที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ยังสามารถศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักกีฬาอาชีพ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากให้นักกีฬาได้โดยตรงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ เกสรราช, นงลักษณ์ ดาวลอย และ ปองชัย ศิริศรีจันทร์. (2560). พฤติกรรมทันตสุขภาพและสภาวะสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุรินทร์. *วารสารทันตภิบาล*, 28(2), 28-44.
- นัฐวุฒิ โนนเกา, พัทธพล นามศรี, อนุพงษ์ สอดสี, และ วสันต์ ปิ่นวิเศษ. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำความสะอาดช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี. *Thai Dental Nurse Journal*, 29(1), 26-35.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ และ พิสมัย เสรีจรกิจเจริญ. (2560). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางการสาธารณสุข กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.
- สมลักษณ์ แสงสัมฤทธิ์สกุล. (2559). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในช่องปากของนักศึกษา วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2555). *คู่มือบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติปีงบประมาณ 2556*. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50(2), 179-211.
- Ajzen, I. Handbook of Theories of Social Psychology. In: Van Lange, P. A., Kruglanski, A. W., & Higgins, E. T. (2011). *Handbook of theories of social psychology: Volume two*. SAGE publications. 438-459.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2006). *Research in education*. (10th ed). Boston: Pearson Education.
- Bibby, B. G. (1975). The cariogenicity of snack foods and confections. *The Journal of the American Dental Association*, 90(1), 121-132.
- Birkhed, D. (1984). Sugar content, acidity and effect on plaque pH of fruit juices, fruit drinks, carbonated beverages and sport drinks. *Caries Research*, 18(2), 120-127.

- Borg, A., & Birkhed, D. (1987). Dental Caries and Related Factors in a Group of Young Swedish Athletes. **International Journal of Sports Medicine**, 8(3), 234–235.
- Buunk-Werkhoven, Y. A., Dijkstra, A., & van der Schans, C. P. (2011). Determinants of oral hygiene behavior: a study based on the theory of planned behavior. **Community dentistry and oral epidemiology**, 39(3), 250-259.
- Dumitrescu, A. L., Wagle, M., Dogaru, B. C., & Manolescu, B. (2011). Modeling the theory of planned behavior for intention to improve oral health behaviors: the impact of attitudes, knowledge, and current behavior. **Journal of oral science**, 53(3), 369-377.
- Hattab, F., & Othman, Y. (2000). Etiology and Diagnosis of Tooth Wear: A Literature Review and Presentation of Selected Cases. **The International Journal of Prosthodontics**, 13(2), 101–107.
- Hooper, S., Hughes, J., Newcombe, R., Addy, M., West, N. (2005). A methodology for testing the erosive potential of sports drinks. **Journal of Dentistry**, 33(4), 343–348.
- Kleinberg, I. (2002). A Mixed-bacteria Ecological Approach to Understanding the Role of the Oral Bacteria in Dental Caries Causation: an Alternative to Streptococcus mutans and the Specific-plaque Hypothesis. **Critical Reviews in Oral Biology & Medicine**, 13(2), 108-25.
- Likert, R. (1961). **New patterns of management**. New York: McGraw-Hill.
- Needleman, I., Ashley, P., Petrie, A., Fortune, F., Turner, W., Jones, J., ... Porter, S. (2013). Oral health and impact on performance of athletes participating in the London 2012 Olympic Games: a cross-sectional study: Table 1. **British Journal of Sports Medicine**, 47(16), 1054–1058.
- Needleman, I., Ashley, P., Meehan, L., Petrie, A., Weiler, R., McNally, S., ... Taylor, R. (2016). Poor oral health including active caries in 187 UK professional male football players: clinical dental examination performed by dentists. **British Journal of Sports Medicine**, 50(1), 41–44.
- Newbrun, E. (1979). Dietary Carbohydrates: Their Role in Cariogenicity. **Medical Clinics of North America**, 63(5), 1069–1086.
- Peters, H. P. F., Wiersma, J. W. C., Koerselman, J., Akkermans, L. M. A., Bol, E., Mosterd, W. L., & De Vries, W. R. (2000). The effect of a sports drink on gastroesophageal reflux during a run-bike-run test. **International journal of sports medicine**, 21(01), 65-70.
- Stefański, T., Malara, P., Kloc-Ptaszna, A., Janoszka, B., Postek-Stefańska, L., Tyrpień-Golder, K., & Dobrzański, L. A. (2013). Erosive potential of calcium-supplemented citric acid on bovine enamel. **Archives of Materials Science and Engineering**, 64(2), 175-181.
- Yamane, T. (1967). **Elementary sampling theory**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. USA, 1, 371-390.
- Zetu, I., Zetu, L., Dogaru, C. B., Dută, C., & Dumitrescu, A. L. (2014). Gender variations in the psychological factors as defined by the theory of planned of oral hygiene behaviors. **Procedia-Social and Behavioral Behavioral Sciences**, 127, 353-357.